

An Cliquet
Vakgroep Internationaal publiekrecht, Universiteit Gent
Brussel, 18 oktober 2011

MILIEURECHT: BEVOEGDHEDEN EN RECHTSREGELS

Overzicht

- ◉ Internationaal:
 - Bevoegdheden inzake milieu
 - Evolutie van internationaal milieurecht
 - Internationale rechtsregels
- ◉ België:
 - Bevoegdheden inzake milieu
 - Nationale rechtsregels

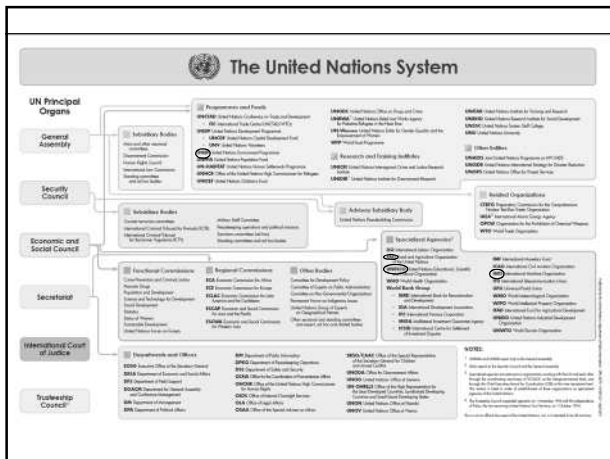
INTERNATIONAAL

Bevoegdheden inzake milieu

Bevoegdheden inzake milieu

- ◉ Internationale organisaties:
 - Belangrijke impuls voor milieubeleid en wetgeving (voorbereidend werk en toezien op naleving...); bindende beslissingen zelf worden genomen door staten
- Mondiaal:
 - Verenigde Naties (UNEP)
 - Gespecialiseerde VN organisaties
- Regionaal:
 - Raad van Europa
 - ...

United Nations Environment Programme
environment for development

Disasters and Conflicts

News on the Road to Rio+20

UNEP NEWS

- Bees Business Tackles Climate Change and Food Security in Ethiopia
- Entries Open for 2011 UNEP Young Environmental Journalist Award
- Making the Economic Case for Greening Cities

SPEECHES

Address by UNEP Deputy Executive Director at "Green Cities, Better Lives" Conference in Wanguo

SIX PRIORITIES

Disasters and Conflicts

KEY FACTS: 1 2 3

- From Afghanistan to Sudan, Haiti and China, war has expanded to crisis situations in over 40 locations since 1990.

UNEP seeks to minimize environmental threats to human well-being from the environmental causes and consequences of conflicts and disasters.

IN FOCUS

Order UNEP's sustainable energy video competition

PERSPECTIVES ON RIO+20

Time to Consider a World Environment Organization - by YAB Dato' Sri Mohd Haili bin Tun Haji Abdul Razak, Prime Minister of Malaysia

ASK AN EXPERT

Michel Crevecoeur
Topic: The African Context and Sustainable Finance

EDITOR'S CHOICE

2011 UNEP Young Environmental Journalist Award Open

Follow last year's winner's blog

United Nations Environment Programme
environment for development

Disasters and Conflicts

Introduction / Science / Partners / Policy

Latest News

UNEP Study Confirms Oil Cans' Potential as Environmental Powerhouse for Worst of Climate Threats

Publications

Oil Cans: Post-Conflict Environmental Assessment Synthesis report

Multimedia

From Chaos to Consumption

Country Operations

From the Balkans to Afghanistan, Sudan and China, UNEP's Disasters and Conflicts work, led by the Post-Conflict and Disaster Management Branch, has responded to crisis situations in more than forty countries since 1990, delivering high-quality environmental expertise to national governments and partners in the United Nations family.

The Branch is based in Geneva, Switzerland, with project offices in Afghanistan, Sudan, South Sudan, Sierra Leone, Haiti and the Democratic Republic of Congo.

For a list of UNEP's current activities please click here

UNEP Disasters and Conflicts Programme

UNEP's Disasters and Conflicts programme seeks to minimize environmental threats to human well-being from the environmental causes and consequences of conflicts and disasters.

UNEP in the Field

UNEP staff around the world are involved in practical roles in providing leadership and

Protecting the Environment During Armed Conflict

An Inventory and Analysis of International Law

United Nations Environment Programme

Bevoegdheden inzake milieu

- Supranationale organisatie: Europese Unie:
 - Neemt bindende beslissingen
 - Handhaving door Europese Commissie (o.a. boetes voor bedrijven en individuen) en Europees Hof van Justitie (o.a. boetes voor lidstaten)

Situering EU-milieurecht

- EU-beleid/recht:

- Milieu; transport; energie...

- Natuur en biodiversiteit; water; lucht;...

Bevoegdheden inzake milieu

- ◎ Staten:
 - Beslissen en uitvoeren van internationaal beleid en wetgeving (verdragen...)
 - Uitwerken van nationaal beleid en wetgeving
 - Rechtstreeks bindend voor individuen
 - Concrete bepalingen
 - Handhaving (boetes,...)

Evolutie van internationaal milieurecht

Evolutie van milieurecht

- ◎ Periode voor 19^e eeuw:
 - Sporadische bescherming van natuur
- ◎ Periode 19^e eeuw - 1945:
 - Verdragen vanuit economisch oogpunt (visserijverdragen, jacht)
- ◎ Periode 1945-70:
 - Beperkt aantal verdragen (bv. Antarctica, olieverontreiniging)
 - Ontstaan organisaties (VN, WWF, IUCN,...)

Evolutie van milieurecht

- ◎ Periode 1970-90:
 - 1972: VN conferentie leefmilieu, Stockholm
 - Mondiale verdragen (bv. Werelderfgoed) en regionale verdragen
- ◎ Periode 1990-nu:
 - 1992: VN conferentie milieu en ontwikkeling Rio (Earth summit)
 - Mondiale verdragen (biodiversiteit, klimaat, desertificatie)

Uitdagingen voor toekomst

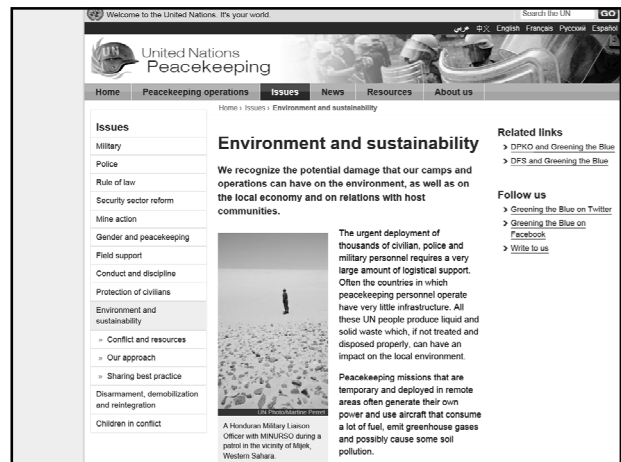
- ◎ Betere uitvoering van bestaande wetgeving
- ◎ Integratie in andere beleidsdomeinen
- ◎ Handhaving
- ◎ Meer aandacht voor ecologisch herstel
- ◎ Meer inspanningen vereist (klimaat, biodiversiteit!)

Rechtsregels in internationaal milieurecht

Overzicht bronnen

- ◉ Verdragen
- ◉ Internationaal gewoonterecht
- ◉ Algemene beginselen
- ◉ Soft law
- ◉ Rechtspraak
- ◉ EU-recht

- ◉ Bepalingen inzake militaire activiteiten?

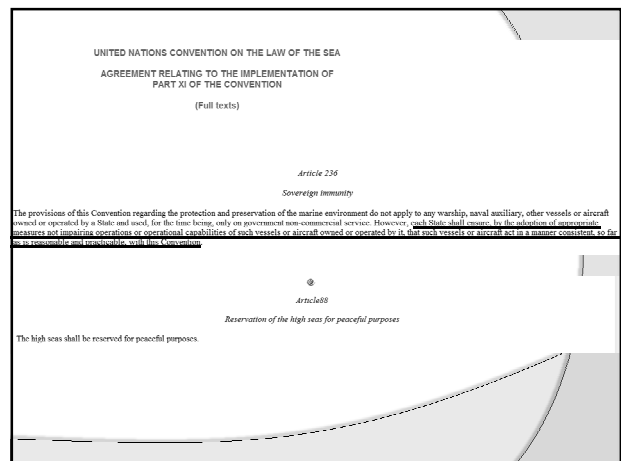
Verdragen inzake milieu

- ◉ Schriftelijke overeenkomsten tussen staten of organisaties
- ◉ Bindend voor verdragspartijen
- ◉ Verdragen over luchtverontreiniging, afval, water, zeeën, biodiversiteit, klimaat,...

Verdragen inzake milieu

- Verdragen met expliciete bepaling over toepassing op militaire activiteiten (bv. Zeerechtverdrag, Antarticaverdrag, Werelderfgoedverdrag)
- Verdragen zonder expliciete bepaling (bv. Biodiversiteitsverdrag)
- Verdragen die toepassing op militaire activiteiten expliciet uitsluiten (bv. Verdrag aansprakelijkheid olieverontreiniging)

Article 11

Every State Party to this Convention shall, in so far as possible, submit to the World Heritage Committee an inventory of property forming part of the cultural and natural heritage, situated in its territory and suitable for inclusion in the list provided for in paragraph 2 of this Article. This inventory, which shall not be considered exhaustive, shall include documentation about the location of the property in question and its significance.

On the basis of the inventories submitted by States in accordance with paragraph 1, the Committee shall establish, keep up to date and publish, under the title of "World Heritage List," a list of properties forming part of the cultural and natural heritage, as defined in Articles 1 and 2 of this Convention, which it considers as having outstanding universal value in terms of such criteria as it shall have established. An updated list shall be distributed at least every two years.

The inclusion of a property in the World Heritage List requires the consent of the State concerned. The inclusion of a property situated in a territory, sovereignty or jurisdiction over which is claimed by more than one State shall in no way prejudice the rights of the parties to the dispute.

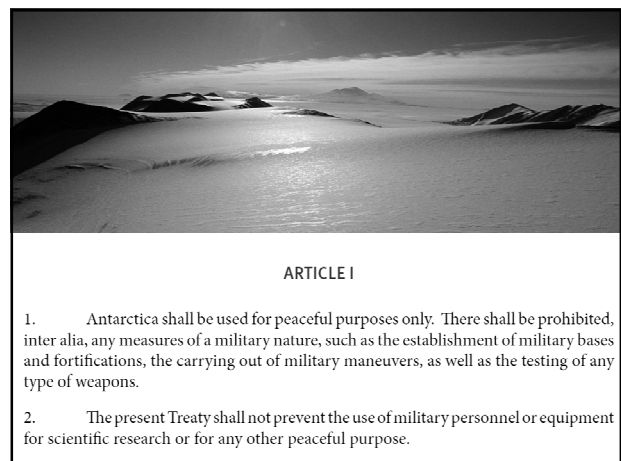
The Committee shall establish, keep up to date and publish, whenever circumstances shall so require, under the title of "List of World Heritage in Danger," a list of the property appearing in the World Heritage List for the conservation of which major operations are necessary and for which assistance has been requested under this Convention. This list shall contain an estimate of the cost of such operations. The list may include only such property forming part of the cultural and natural heritage as is threatened by serious and specific dangers, such as the threat of disappearance caused by accelerated deterioration, large-scale public or private projects or rapid urban or tourist development projects; destruction caused by changes in the use or ownership of the land; major alterations due to unknown causes; abandonment for any reason whatsoever; the outbreak or the threat of an armed conflict; calamities and cataclysms; serious fires, earthquakes, landslides, volcanic eruptions, changes in water level, floods and tidal waves. The Committee may at any time, in case of urgent need, make a new entry in the List of World Heritage in Danger and publicize such entry immediately.

The Committee shall define the criteria on the basis of which a property belonging to the cultural or natural heritage may be included in either of the lists mentioned in paragraphs 2 and 4 of this article.

Before refusing a request for inclusion in one of the two lists mentioned in paragraphs 2 and 4 of this article, the Committee shall consult the State Party in whose territory the cultural or natural property in question is situated.

The Committee shall, with the agreement of the States concerned, co-ordinate and encourage the studies and research needed for the drawing up of the lists referred to in paragraphs 2 and 4 of this article.

Article 12

ARTICLE I

1. Antarctica shall be used for peaceful purposes only. There shall be prohibited, inter alia, any measures of a military nature, such as the establishment of military bases and fortifications, the carrying out of military maneuvers, as well as the testing of any type of weapons.

2. The present Treaty shall not prevent the use of military personnel or equipment for scientific research or for any other peaceful purpose.

Verdragen humanitair recht

- ◉ Martens Clause: ook van toepassing op milieubescherming
- ◉ ENMOD-Verdrag
- ◉ ...

Internationaal gewoonterecht

- ◉ (Ongeschreven) recht uit statenpraktijk
- ◉ Bindend voor alle staten
- ◉ Voorbeeld: staat mag zijn grondgebied niet gebruiken op een manier die schade toebrengt aan leefmilieu van andere staten (Trail Smelter principe)

Algemene beginselen van milieurecht

- ◉ Geven richting aan voor formuleren en uitvoeren van milieu- en natuurbeleid
- ◉ Algemene ondersteuning van beleid
- ◉ Interpretatie bij bepalingen
- ◉ Rechterlijke toetsing

Algemene beginselen van milieurecht

- ◉ Beginsel van preventief handelen en beschermingsbeginsel
- ◉ Voorzorgsbeginsel (*in dubio pro natura*)
- ◉ Beginsel van duurzaam gebruik
- ◉ Beginsel van een hoog beschermingsniveau
- ◉ Standstill-beginsel
- ◉ Beginsel van de brongerichte aanpak
- ◉ Integratiebeginsel
- ◉ Beginsel dat de vervuiler/veroorzaker betaalt
- ◉ Herstelbeginsel
- ◉ Beginsel van ecologische compensatie

Soft law

- ◉ Juridisch niet-bindend, maar kunnen wel eventueel uiting zijn van gewoonterecht of aanleiding geven tot ontstaan van nieuw gewoonterecht
- ◉ Resoluties van internationale organisaties (bv. World Charter for Nature)
- ◉ Politieke verklaringen (bv. Rio Verklaring inzake milieu en ontwikkeling)

EU-milieurecht

- ⊙ Richtlijnen:
 - Bindend t.a.v. te bereiken resultaat; lidstaten kiezen zelf in welke vorm en middelen (bv. Habitatrichtlijn)
- ⊙ Verordeningen:
 - Bindend en rechtstreeks van toepassing (bv. visserij-Verordening)

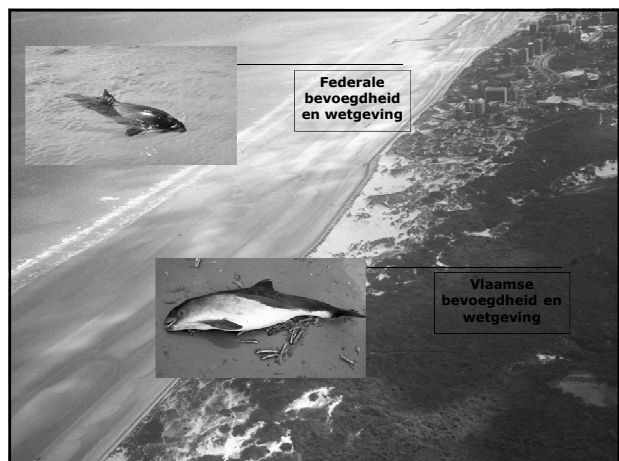

NATIONAAL

Bevoegdheden inzake milieu

Bevoegdheden inzake milieu

- ⊙ Federale overheid: bevoegd voor beperkt aantal aspecten van milieu (o.a. natuurbehoud in mariene milieu)
- ⊙ Gewesten: uitgebreide bevoegdheden voor milieu in Gewest

- Natuurbehoud in mariene milieu
- Antarctica
- Biodiversiteit en GGO's
- Dieren en planten (handel in bedreigde soorten, dierenwelzijn,...)
- Federaal wetenschapsbeleid: onderzoek naar biodiversiteit, Antarctica
- Coördinatie van milieu- en natuurbeleid en vertegenwoordiging in internationale fora

- ◉ Ruimtelijke ordening
- ◉ Leefmilieu en waterbeleid
- ◉ Landinrichting en natuurbehoud (behalve internationale handel in wilde soorten)
- ◉ Landbouw en zeevisserij (behalve voedselveiligheid, plantenbescherming en dierenwelzijn)

Rechtsregels in nationaal recht

- **Nationaal:**
 - Wetten (bv. Wet ter bescherming van het mariene milieu)
 - Koninklijke besluiten
 - Ministeriële besluiten
- **Vlaams:**
 - Decreten (bv. Decreet natuurbehoud)
 - Besluiten van de Vlaamse Regering
 - Ministeriële besluiten

Federaal: Wet mariene milieu

LE MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES, DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DE L'ENVIRONNEMENT	MINISTRE VAN DE ZAKEN EN WONINGZAKEN EN LEVENSMIDDELEN
10 JANUARI 1988. — Uw verslag is gepresenteerd als eerste artikel van de wet op de gezondheidszorg aan de Eerste Kamer.	10 JANUARI 1988. — Uw verslag is toegezonden als eerste artikel van de wet op de gezondheidszorg aan de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.
10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.	10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.
10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.	10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.
10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.	10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.
10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.	10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.
10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.	10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.
10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.	10 JANUARI 1988. — Het verslag is in de Tweede Kamer van de Staten-Generaal behandeld en is goedgekeurd.

1. In § 1, 1. In de regelzaken kan de Koning beschermen de volgende gebieden instellen en, overeenkomstig de bepalingen van deze afdeling, de maatregelen nemen die nodig zijn voor de bescherming ervan.

2. De beschermde maritieme gebieden kunnen de doeleinden van het doel en de natuurlijke verschillen naar eigen wettelijke taak later veranderen;

3. Gebieden maritieme reservaten waarvan een aanpak hebre de toestand toestand terug te brengen of te herstellen in de staat die het omringende maritieme is toevoert;

4. Het gebiedsbeheer van speciale zones voor natuurbehoud bestemd voor de instandhouding van zekere maritieme habitats of bijzondere soorten;

5. Gebieden zones, waarin gedurende het jaar of een gedeelte ervan bepaalde activiteiten niet toegestaan zijn;

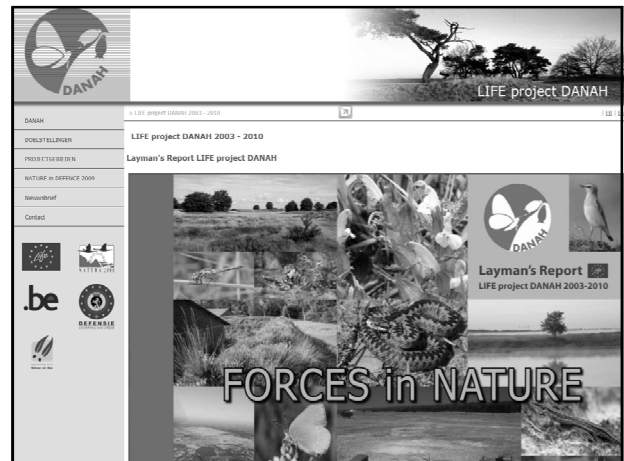
6. Beheerzaken die worden aangegrepen voor de bijbehorende bescherming van beschermde maritieme gebieden en waarin de activiteiten gestandaardiseerde maatregelen zijn;

7. De Koning neemt de volgende maatregelen voor het duidelijk afbakenen en, in voorkomend geval, aanpak van de zeezaken van de beschermde maritieme gebieden:

8. De Koning kan maatregelen treffen in § 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777

Vlaams Gewest

◉ Natuurbehoud op militaire domeinen

Natuur in topvorm op militaire domeinen

Gekoesterde gebieden

Natuur in topvorm op militaire domeinen

Gekoesterde gebieden

Natuur in topvorm op militaire domeinen

Gekoesterde gebieden